

Кристина Касар Скалия

ВТОРО ЛЯТО

София, 2018

Преводът е направен по изданието:
Cristina Cassar Scalia
La seconda estate
Sperling & Kupfer Editori S.p.A., 2014

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

Copyright © 2014 Sperling & Kupfer Editori S.p.A.

© Наташа Величкова-Петрова, превод, 2018

© Издателство „Изток-Запад“, 2018

ISBN 978-619-01-0289-2

Кристина Касар Скалия

Втора лято

Превод от италиански
Наташа Величкова-Петрова

На Маурисио

*И ето, виждаш, любов моя,
как аз вървя
из острова
и по света,
уверен напред пролетта,
полудял от светлината в студа,
спокойно пристъпвайки в огъня,
понесъл в шепите си
теб – цветен лист,
сякаш никога не съм пристъпял
без теб, любов моя,
сякаш не съм умеел да вървя,
ако не си до мен,
сякаш не съм могъл да пея,
ако не пееш и ти.*

ПАБЛО НЕРУДА

Норва расм

Рим, 1982 г.

Беше студено, независимо че март месец беше на прага. Валеше като из ведро и улиците на Рим приличаха на наводнена градска джунгла. Зад откритата външна врата на една стара сграда в квартал „Прати“, където живееше от двайсет и две години, Леа очакваше всеки момент да зърне белия фолксваген бръмбар на своята приятелка Клаудия.

Отстъпи навътре няколко крачки и спря пред широката мраморна стълба с парапет от ковано желязо, стил либърти, за да се увери, че костюмът ѝ в цвят бордо с пола малко под коляното е безупречен. Премести с една дупка колана на талията, огледа се в идеално чистото огледало на фойето, където възрастната портиерка дремеше над едно отворено списание.

– Нуждаете ли се от нещо, госпожо Корси? – попита жената, като я видя пред себе си.

– Не, Челестина, благодаря. Чакам една приятелка.

– Ако е госпожица Клаудия, ще има да почакате! Извинявайте, че ви го казвам, но при този порой...

Леа се засмя. Даже и Челестина бе опознала Клаудия за последните десет години.

– Да – потвърди тя, – чакам госпожица Клаудия. Дано не закъснее много.

Върна се към входната врата, подаде се навън, за да погледне и леденият порив на вятъра я обгърна. Колата все още не се появяваше. Леа се загърна в палтото, погледна часовника и се усмихна. Челестина беше права. Клаудия никога не се бе отличавала с особена точност, а с този дъжд и колите, които едва пъплекса с бързината на пешеходец в този студен и хаотичен късен следобед, кой знае кога щеше да се появи.

Театралният сезон беше повод за техните срещи години наред, от самото им запознанство. Леа знаеше, че за Клаудия тази вечер е особено интересна: американски балет, „Лебедово езеро“, Баршников... При положение че всичко беше толкова специално, можеше да се постарее да не закъснява.

По време на така наречения училищен период от своя живот, продължил осемнайсет години и прекъснат доброволно преди две, Леа беше учителка по френски на Клаудия. Докато ѝ преподаваше Молиер и Бодлер и я принуждаваше да учи поне минимума, тя се бе превърнала в модел за подражание на това момиче. Още като малка Клаудия бе загубила майка си, беше крехка и несигурна, безотговорно разглезена от един вечно зает и отсъстващ баща. Леа се опасяваше, че може напълно да пропадне. Затова я бе приютила под крилото си и я бе спасила.

Години по-късно, когато конфликтите на пубертета отшумяха, майчинската роля на Леа се бе преобразила в едно истинско приятелство и тяхната връзка бе укрепнала в дълбока и взаимна обич.

Едно такси спря пред входната врата и зад запотеното задно стъкло Леа забеляза познатото лице на Клаудия.

Махна за довиждане на портиерката и изтича с чадър в ръка към колата, опитвайки се да избегне локвите. Влезе бързо и веднага полъх от деликатния ѝ и ухаещ на цветя парфюм нахлу в колата и надделя над мириса на бензин и влага.

– Този аромат ме успокоява, знаеш ли? – заяви внезапно Клаудия.

Леа се обърна към нея и се усмихна, кимайки. Знаеше.

– Здравей, момичето ми – поздравя я, докато оставяше мокрия чадър. – Добре си се сетила. Вече си представях един бръмбар, заседнал сред задръстените коли, и две безнадежно празни места на партера.

Клаудия се усмихна.

– Елегантна си, както винаги – отбеляза тя, докато Леа си оправяше косата и шалчето около врата.

– Да не преувеличаваме, изглеждам прилично за възрастта си – отговори Леа. – Ти обаче – заяви тя, отдръпвайки се назад,

за да я огледа по-добре – най-накрая си се облякла както трябва. Изглеждаш много добре.

Клаудия сбърчи нос. Леа непрекъснато се опитваше да я извади от дънките и спортните дрехи, в които се намъкваше ежедневно, но рядко успяваше.

– Толкова си сладка – продължи Леа, – не разбирам защо трябва да се обезличаваш по този начин.

– По-удобно е – бе сухият, обичаен отговор, при който Леа въздъхна и бавно поклати глава.

Много добре знаеше защо Клаудия не обича да се облича по-женствено, да слага бижута и да бъде... забелязвана. Дънките ѝ даваха сигурност, докато елегантните дрехи я караха да се чувства гола и още по-неуверена, отколкото и без това се чувстваше. Не се харесваше. А беше нежна, имаше интересно лице, макар и с неправилни черти, дълбоки кафяви очи. Беше слаба и по-скоро висока, с дълга, тъмнокаестенява права коса, която обикновено носеше вързана. Тази вечер, по изключение, я бе разпуснала върху раменете си.

Леа предпочете да не задълбава в тази тема и се ограничи с нежна усмивка.

Клаудия се обърна и впери очи в нея.

– Знаеш ли за какво си сетих преди малко, когато те видях да ме чакаш пред вратата? За онази сутрин, когато стоя един час на същото място само защото не бях чула будилника!

Леа я погледна косо и се усмихна.

– Да – въздъхна тя, – много добре си спомням. Един от многото пъти!

Клаудия сви рамене.

– Знаеш ли какво още си спомних? Че си същата, както когато се запознахме. Колко време мина оттогава? Повече от десет години май. И никога нищо не промени, нито прическата, нито цветът на косата, нито парфюмът. Ти си най-постоянният човек, когото познавам.

Леа не отговори, погледна напред и се замисли над тази констатация. Така беше. Никога нищо не бе променила: неизменна през вековете. Е, цветът на косата от няколко години

вече не беше естественият, но на четирийсет и седем не можеше и да има претенции за друго. Това бе част от образа, който почти неволно си бе изградила с времето: стабилността, ведрина-та, кроткото спокойствие и невъзмутимостта, с които приемаше нещата от живота, бяха част от представата, която другите, включително и Клаудия, си бяха изградили за нея.

– Ти какво? Да не онемя? Това беше комплимент! – каза Клаудия, докосвайки я по рамото.

Леа се усмихна.

– Знам, че е комплимент. Просто размишлявах над истинността на твърдението.

– Да знаеш как ти завиждам само. Аз съм винаги напрегната, непостоянна. Но не е нужно да ти го казвам, познаваш ме прекрасно.

„Продължава да ми убягва причината. Или може би не“ – помисли Леа, но си замълча.

– Бих искала да съм спокойна като теб, да подхождам разумно към проблемите, както правиш ти, и всичко да изглежда просто и разрешимо, както при теб.

Да, всичко е лесно, всичко е разрешимо. Наистина така я виждаше Клаудия, така я виждаха и приятелките ѝ, така винаги я виждаше Джани, бившият ѝ съпруг, така я виждаше и Якопо.

Мисълта за сина ѝ я накара да се усмихне. Предишния ден, без никакво предупреждение, Якопо се бе върнал в Рим за около 48 часа.

– Знаеш ли, че за малко нямаше да дойда с теб на балета тази вечер?

– Защо? – попита изненадано Клаудия.

– Якопо си дойде от Лондон за няколко дни. Щях да ти се обадя и да ти кажа да поканиш някоя приятелка на мое място, но той излезе с баща си. Винаги идва за толкова кратко – каза тя и замислено погледна през прозореца. – От друга страна, това си е неговият живот и така би трябвало да бъде – заключи, сякаш за да убеди сама себе си.

Леа обожаваше сина си и се гордееше с него. Якопо беше хубаво, интелигентно и ученолюбиво момче. Сериозен, възпи-

тан, зрял, с обноски на джентълмен, необичайни за неговата възраст. Преди шест месеца, непосредствено след зрелостните изпити, бе спечелил стипендия и без много да му мисли, бе отлетял за Лондон, за да учи икономика. Сериозна стъпка, труден избор – да бъдеш сам и далеч от дома. Не всеки би имал смелостта да го направи.

Клаудия беше само с шест години по-голяма от него и изпитваше искрена привързаност към това толкова по-зряло от своите деветнайсет години момче – въпреки че го намираще за прекалено самоуверен, дори самонадеян. Често, в ролята на по-голяма сестра, добродушно го подкачаше за това му държане.

Леа обаче обичаше да подчертава самоувереността и дързостта на сина си, които за нея бяха повод за радост и гордост. И по някаква необяснима причина колкото по-наперен ставаше Якопо, толкова повече Леа се гордееше с него и го обожаваше.

– Как я кара в Лондон? – попита Клаудия.

– Изглежда добре. Харесва икономиката, а това е най-доброто училище – усмихна се Леа. – Поне той твърди така. Това си беше негов избор. Понякога имам чувството, че ако не бях тук, в Рим, нямаше въобще да се връща.

– А баща му? – попита Клаудия.

Леа направи физиономия.

– Баща му! – повтори и тръсна глава. – Той живее в друг свят. Понякога, когато Якопо се връща, сме принудени да се срещаме и всеки път, когато го видя, се убеждавам все повече, че между нас всичко е приключило.

Клаудия кимна в знак на съгласие. И тя го беше забелязала през всички тези години на тяхното приятелство. Леа и мъжът ѝ години наред бяха поддържали недотам мирно съжителство, което с времето бе станало непоносимо, особено за Леа. Приключилият преди две години развод се оказа истинско облекчение за нея.

Идеята да не взима колата се оказа доста добра. Почти парализираното движение на площад „Република“, както и дъждът, който нямаше никакво намерение да спира, гарантираха невъзможно паркиране, пълно прогизване и много вероятно закъснение за спектакъла. Вместо това Леа и Клаудия слязоха пред входа

на театъра половин час по-рано, изминаха няколко метра, почти без да се намокрят, и спокойно се настаниха на партера.

Междувременно пристигаха техните съседни по места и зрителите постепенно изпълниха салона.

– Толкова обичам този момент преди спектакъла! – възкликна Клаудия, поглеждайки към спуснатата завеса. – Представям си суматохата зад кулисите, в гримборните, балерините, загряващи на станката... като на филм.

– Би ли искала да си там? – попита с усмивка Леа.

Клаудия кимна утвърдително с глава. Години наред упорито бе посещавала едно балетно училище – до момента, в който трябваше да вземе решение дали това да стане нейна професия, или да се откаже. Тя знаеше, че не притежава нито таланта, нито правилното отношение и затова предпочете да се откаже.

Леа огледа набързо задните редове, надявайки се да забележи познати лица. Познаваше много хора и на такива представления винаги намираще с кого да размени няколко приказки. Често откриваше по някой млад, надежден ерген, син на приятелка или на приятелка на приятелката, когото да представи на Клаудия. И всеки път трябваше да констатира обезкуражаващата студенина, с която тя се отнасяше към тях. За щастие на Клаудия, „Лебедово езеро“ не привличаше особено младежите и поне за тази вечер тя бе спасена.

Леа погледна приятелката си, която не бе продумала и дума.

– Много си мъчалива – отбеляза.

– Ти си тази, която говори, а аз слушам, забрави ли?

– Бихме могли да си разменяме ролите от време на време.

– Малко вероятно.

Леа вдигна очи нагоре.

– Може ли да си такава на двайсет и пет години? Приличаш на баба ми! Даже не, баба ми беше много по-забавна и приказлива. Приличаш на една моя стара леля, мъчалива и намусена – присмя ѝ се нежно тя.

Клаудия направи сериозна гримаса, както винаги когато искаше да се подиграе сама на себе си и да приключи с темата.

– Никой познат ли не видя? – попита Леа.